

Hírfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hónapra ----- 1 "
 — Egyes száma 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitsz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszo-
 lalmások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-85 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A szociális kérdés.

Nagybecskerek, április 3.

Minden modern alkotmányos állam, mely többé-kevésbé nagymértékű és viharos változásokból megújulva fejlődött, a szociális reformot írta zászlójára. E jelenlegi állapotok győzedelmeskedni is fog mindig és mindenütt. Bizonyos, hogy e magasabb cél eléréséhez az összes álladalmi és társadalmi organumok jóakarata és kitartó munkáereje multhatatlanul szükséges.

Minden állam már magában véve is szociális nagyság és épen ez okból első sorban van hivatva, a sokféle törvénytelen szocializtikus felforgatási mozgalmak ellen, melyeknek rugója többnyire az irigység és önzés, és legtöbb esetben sokkal csekélyebb mértékben az egyesek, törvényhozó szervei útján, népének örvendétes szociális tovább fejlődése céljából, a legbiztosabb garanciákat nyújtani. Az államszervezet igyekezetének arra kell irányulnia, hogy a szociális kérdés békés uton intéztesse el, mielőtt európai kulturálmunkáink vitális érdekei fenyegető felhők gomolyodnának.

E fontos probléma megoldása jelenleg az emberiség létkérdése. Kereken tagadjuk, hogy képtelenség a létező bajokon gyorsan segíteni, különösen ott, hol e bajok még nem vergődtek az álladalmi és társadalmi rendet veszélyeztető uralomra.

És különösen nálunk áldott Magyarországon, melyre a természet kincseit tele kézzel szórta, hol komoly jellegű kommunisztikus mozgalmak még nem hódítottak tért, mert az izgatók erőlködése hajótörést szenved értelmes munkásnépünk becsületes gondolkodás-módján, különösen nálunk még könnyen megakadályozható

a közelgő veszély hatalmas „ne tovább”-bal, nálunk még lehetséges volna a nyugtalanságot, mely a lázadástól ma még távol áll, lecsendesíteni. Az igaz, hogy hajthatatlan vasakat szükségessé hozza, még inkább mint országszerte csodált finanszírozás, hogy szükséges hozzá nyit-szivűség, mely az igazságszeretetet érvényre juttatni képes.

A munkának valamint a munkásnak oltalma, a szegénység enyhítése az államnak legszentebb feladatai közé tartozik. Az állam mindenkinek legtöbb vedura, nemcsak azoké, kiknek pénzét és vagyonát védi s oltalmazza, hanem azon szegényeké is, kiknek semmi vagyonuk nincsen. Mindenekelőtt kötelessége az államnak munkástörvényt, azaz oly törvényt létesíteni, mely a becsületes, jóra való munkás existenciáját biztosítja, mely életét megbecsüli és egészségét minden emberileg lehetséges módon ápolja és fenntartja, oly törvényt, mely szabályozza a munka viszonyokat s a keresetnélkülinek is kenyeret nyújt munka szerzése által. Ilyen és hasonló törvények életbeléptetése egyúttal oly jótékony intézeteknek is veti meg alapját, melyeknek működését kétségen kívül dus áldás kíséri, mert a legszentebb érdekek megővéására mögöttük áll az állam hatalma. Csak ily módon gyógyíthatók az ezerféle bajok s akadályozható meg a népszennyvedély elementáris kitérése.

Az út ez irány felé már nálunk is egyengetve van. Baross a munka ügyét szigorú bár, de igazságos kézzel kormányozta, ő létesítette meg a nagy kezdetet s vetette meg az első alapot az állami vasárnapi munkaszünet kötelezővé tételével. De Baross korán szállt a sirba s vele együtt a munkásvilág sok szép reménye is. Közbe jöttek újlag nagyfontosságú poli-

tikai kérdések s háttérbe szorították a munkás védőtörvényjavaslatokat.

Reméljük azonban, hogy parlamentünk nemsokára újra szövegére hozza majd e kiváló jelentőségű kérdés tárgyalását. Az állammal együttesen az egyház és az egész társadalomnak is közre kell működnie a szociális probléma megfejtésén.

Törekedjünk mindnyájan egyesült erővel hazánk fényes kulturális haladását s további emelkedésének szép jövőjét biztosítani, törekedjünk ama cél útján, szeretett hazánkban oly szociális állapotot és viszonyokat teremteni, melyekért minket egész Európa irigyeljen.

Hazánk azon ritka szerencsés helyzetben van, hogy ezt elérheti, munkálkodjunk tehát e cél elérésén, minden organum s mindenki saját erejéhez képest és felemeljünk hazánkat a világkultúra egy domináló magasiatára.

Schulpe György.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 4. Megyei rk. közgyűlés.
 Április 5. Turolla Emma hangversenye.
 Április 7. Athléták házi viadala.
 Április 8. A közigazgatási bizottság ülése.
 Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van ök részére kedden és pénteken délután.

— **Torontálmegyei főrendek.** A főrendiház tegnapi ülésében megválasztottak: gr. Csekonicz Endre a közigazgatási és közlekedési bizottság, gr. Karácsonyi Aladár a naplólátszó és gr. Karácsonyi Jenő a közigazgatási és naplólátszó bizottságok tagjává.
 — **Az aradi jószágigazgatóság.** Valónak bizonyul az „Aradi Közl.” azon híre, hogy beszüntetik a budai és temesvári állami jószágigazgatóságokat és csak az aradi jószágigazgatóság marad meg, melynek hatáskörébe utaltatnak az összes kincstári birtokok. Az egyet-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A kutyaszív.

Írta: Herczeg Ferencz.

Volt egyszer egy tekintetes ur, annak volt egy okos szemű szelindek kutyája, a melyet Dalinak hívtak. A tekintetes ur egyszer alkonykor a Tisza partján pipázgatott, mikor a sárga habok közt egy hegyesfülű kis lidérczporontyot pillantott meg, a mely prüszkölve kapálózott a vízben. A víz fölött pedig lepkészárnakon egy lidércz-asszonyka röpködött, ijedten sikongva, mint a toronyi fecske.

— Ksz, ksz, Dali, — sén áport; mondta a tekintetes ur. (Ő is csak németül szokott a kutyájával diskurálni.)

Dali tüstént beleugrott a vízbe és egy-kettőre kihozta a kis lidérczetet. Vigyázva a szájába vette, mint a tojást és kiuzzott vele a gazdájához. A tekintetes ur visszaadta a gyereket a lidércznek és azt mondta neki, hogy máskor ügyejen jobban a porontyára. Aztán Dalinak fütttyentett ez haza ment vacsorázni.

Mikor a hold fölbukkant a tekintetes ur kúriája fölött, Dali buszn szimatolva ödöngött a pusztá udvaron. Olyasmi járt a nagy fejében, hogy bizony csak jó dolguk is van a tekintetes uraknak; ök malacpecsenyét esznek és puha ágyban hálóznak, a házőrzőknek pedig szalmán kell fekdünie és száraz csonton ragódnia.

Miközben így buslakodott magában, egyszer ott állt előtte az udvaron a lidércz-asszonyka. A két gyöngye kezete fogta a szelindek nagy fejét, mosolygva pillantott reá.

— Eljöttem, jó Dali, hogy megjutalmazza lak a hős tettért. Te nemes vagy és okos és nagyobb szülletél, mint hogy egész életeden át tolvajok után szimatolj...

Azzal a kutya szeme közé lehelt és Dali csudálkozva tapasztalta, hogy ő nem szelindek

többé, hanem ember; ember, aki két lábon jár, gondolkodni tud és beszélni.

— Most tekintetes ur vagy magad is, szólt a lidércz mosolygva, — ezentul puha ágyban hálhatsz mindig és malacpecsenyét ehetsz mindennap... Egyre azonban figyelmeztetlek jó Dali, a varázs csak addig tart, míg emberhez méltóan tudsz viselkedni. Emberi formát adhat tam nekéd es emberi ésszt, új szívet azonban nem adhatok. Eszed urakodjék a kutyaszíved fölött, mert ha csak egyszer is méltatlannak mutatod magadat emberi ábrázatodhoz, rögtön szétoszlik a varázs és te megint négy lábon fogsz ugatni...

Szólt a lidércz és eltűnt az éjben.

Dali álmélkodva nézett körül, aztán rövid gondolkodás után elhatározta, hogy vilaggá fog menni. Mégis restelte a találkozást a régi gazdájával.

Mikor a konyha előtt ehaladt, a pitvarban egy gyönyörű sonkát látott, a melyet a gazdasszony künn felejtett. A sonka ingerítő illata az orrába csapott és Dali ur első gondolata az volt, hogy ellopja és megesszi a kert végében... Hanem aztán eszébe jutott a lidércz szava.

— Ezt a kutyaszíved sugalta nekem, mondta Dali, — de én erős leszek és nem esem tolvajlásba!

És büszke léptekkel ment ki a kapun, a nélkül, hogy egyszer is visszanézett volna a sonkára.

II.

Egy gazdag vén kisasszonyról kell most beszélnem. A gazdag vén kisasszonynak volt egy mopszlija, melyet Pufinak hívtak. Ez a Pufi igen csemány és rossz neveléű dög volt, egész nap a divanon lustálkodott és déliben néha úgy teleette magát, hogy szuszogni is alig bírt, — a vén kisasszony azonban mégis úgy szerette, mintha a világ legjobb nevelésű és leg-

csinosabb mopszlija volna. (Ezen nem szabad csodálkozni, mert hiszen a szeretet vak.)

Megesett egyszer, hogy az a lidércz, a kinek a babáját Dali hajdanában kihozta a vízből, szegény asszony képeben bekopogtatott a vén kisasszonyhoz, hogy próbára tegye a jó szívet.

Tíz garast kért tőle kölcsön. A vénkisasszonynak valóban jó szíve volt és szó nélkül megadta neki a pénzt.

— Hogy ilyen könyörületessnek mutattad magadat, jutalmad nem is marad el, szólt a lidércz. Kivánj tőlem bármi hihetlent és én teljesíteni fogom.

A vén kisasszony ennek nagyon megörült és így szólt:

— Van nekem egy mopszli kutyám, olyan okos és csinos, szinte vétek, hogy négy lábon kell ugatnia... Ha értesz az ilyenekhez, hát adj neki emberi ábrázatot és beszédet, hogy fiammá fogadhassam és rátestálhassam minden jászágot, mert nekem se gyerekeim, se atyafiam...

— Meglesz, — mondta a lidércz. Azzal magához csalogatta a mopszlit. — Sén heráj, Pufi!

A két keze közé vette a fejét és rálehelte — a következő pillanatban Pufi már nem volt kutya, hanem tekintetes ur, a ki két lábon járt és beszélni is tudott.

— Most tekintetes ur vagy — szólt a lidércz. — Egytől azonban intelk, jó Pufi; a varázs csak addig tart, míg emberi módon tudsz viselkedni. Emberi ábrázatot adtam nekéd és ésszt, légy rajta tehát, hogy a kutyaszívednek parancsolni tudj. Mert ha csak egyszer is kutyaságba esel, rögtön elmúlik a varázs és te megint négy lábon fogsz ugatni...

A lidércz eltűnt, a jó vén kisasszony pedig örömeiben sirva ölelte meg Pufi urat. Rögtön a fiává fogadta, két huszárt rendelt mellé, hogy szíve minden végyt teljesítsék és úgy járatta,

len jószágigazgatóság élén Végh Aurél kir. tanácsos, aradi kincstári jószágigazgató fog állani, ki ezen alkalommal miniszteri tanácsosi címet és jellegét kap.

— **Lovak a járdán.** A modern ember kibékül azzal, hogy a sima aszfalton lépten-nyomon szamarakkal találkozik. A szamar (légyen neki két vagy négy lába) békés természetű állat, melynek a Bega vizét köszönik a háziasszonyok s elvégre az is csak valami. A lóval másképpen áll a dolog. Igaz ugyan, hogy a természettudósok és a sportsmenek állítása szerint nemesebb állat mint a szamar, de viszont áll az is, hogy távolról sem oly kedélyes lény mint nagyfüllű fajrokon. Nevezetesen rug, harap, sőt gázol, ha rossz a kedve. Ez nem volna baj, ha a lovak csak a délibábos pusztákon engednék hajlamaiknak, melyeket mi egyébként kritika tárgyává tenni nem szándékozunk. Amde a fiakkal resek kenyérkereső állatain kívül vannak a városban még jól táplált nyerges lovak is, melyek vezetői azt a talán jó, de semmi esetre sem jogos ízlést tanúsítják, hogy a gondjaikra bizott nemes állatokat állandóan a járdán vezetik. Ez az „eljárás” nemcsak a járdát rongja, de a járó-kelőkre veszélyes is jár s azért felhívjuk a rendőrség figyelmét ezekre a sárkerülő kocsisokra és járdakedvelő lovasokra.

— **Jegyzői szigorlatok.** Torontál megye jegyző-szigorlati bizottsága előtt a vizsgálatok f. évi május hó 6-án és következő napjain tartatnak meg. A vizsgára becsúztatás iránti kérvények május 1-ig adhatók be az alispáni hivatalnál. Ezen hírrel kapcsolatosan közöljük felkérés folytán, hogy miután számosan tudakozódtak a vizsgát letenni szándékozók közül aziránt ha vajjon a jegyzői tanfolyamon nem tartanak ezek számára külön előkészítő előadásokat, tudatjuk, hogy ily előadások a tanfolyamon nem tartatnak. Azok azonban a kik magukat a vizsgára előkészíteni akarják illetve korrepetálni akarnak azok jelentkezhetnek a tanfolyam igazgatóságánál a megye házában. (I. emelet, jobb folyosó 12. szám, Hegedűs m. aljegyző ur irodájában.)

— **Millennium.** A temesvári kerületi intéző bizottság tegnapi ülésében Mága kereskedelmi és iparkamarai titkár referált az eddig gyűjtött bejelentések eredményéről. Ezen eredmény az elbádo szerint fényesnek mondható, a mennyiben a kiállítás ipari csoportjaiban való részvételre ezen kerületből összesen 288 bejelentéssel 351 kiállító jelentkezett. A bejelentők egyes helyek szerint következőleg oszlanak el: Temesvárról 78, Verseczről 72 (abból egy gyűjteményes bejelentésen 40 résztvevő), N. Beecskerekéről 35, Pancsováról 31, N. Kikindáról 13, Lugosról 12, Zsombolyáról 12, Vingáról 11, Fehértemplomról 9, Karánsebesről 9, Resicáról 9, Nagy-Szt.-Miklósról 8, Oraviczáról

mint egy tekintetes urat. Hanem Pufi ur kevés idő múlva belesömörödött a jó sorba. Csúnyának találta a vén kisasszonyt és unalmasnak a házat, elhatározta, hogy világgá megy. A kisasszony sirva marasztalta.

— Nem félsz, Pufi, hogy a lidérc megbüntet a háládatlanságodért?

— Nem én, mondta Pufi ur. — Mert a háládatlanság emberi tulajdonság, nekem pedig csak a kutyaszivem fölött kell aralkodnom.

A jó kisasszony hát ellátta pénzzel és pogácsával és Pufi ur utra kelt. Mikor a faluvégre ért, a kerítésen egy kövér macskát látott mosakodni. Még kutya korából szívből gyűlölte a macskákat és most rajta akart rontani, hogy derekasan megtépázza a bundáját. Hanem aztán észébe jutott a lidérc szava:

— Ezt a kutyaszivem sugta nekem, — mondta.

Es büszke léptekkel ment tovább, anélkül, hogy egyszer is visszatekintett volna a cicózára.

III.

A városi ebédelőben nagy vacsorát ettek a fiatal urak, mind olyan finom nagy urak, hogy mindennap malaczpecsenyét ehttek és tollas ágyban hálhattak. A vacsorát tekintetes Dali ur tiszteletére ették, a ki a legfinomabb gavallér volt köztük. Olyan gavallér volt, hogy minden asszony csodálta a dőltségét és minden férfi irigyelte a bátorságát.

Mikor már javában folyt a poharazás, belépett egy elkésett vendég, a ki egy idegen urat hozott magával. Az idegen köpczös termetű, fekete arcú, apró szemű ur volt. Az elkésett vendég így szólt a társasághoz:

— Uram, engedjék meg, hogy bemutassam önöknek új barátomat, Pufi lovag urat. . . Mindenki hallotta már hírét a gazdag Pufi lovagnak, akinek éjjel-nappal két huszár jár sarkában és ezért mindenki szívesen fogott ele kezét. Mikor azonban Pufi ur Dali ur felé yujtotta a kezét, ez elfintorította az orrát,

8, Lippáról 7, Dettáról 6, Csákováról 5, Perjámosról 4, Károlyról 2, N. Bográn 2, Nándorhegy, Nadrág, Orsova, Berlista, Kocsóhát T. Beese, N. Ecska egy-egy kiállítóval. A bejelentések gyűjtése azonban végérvényesen még nem tekinthető befejezettnek.

— **Dal a kalapokról.** Lapunk egyik névtelen barátjától vettük a következő verses levelet.

Levél a szerkesztőhöz.

Szerkesztő ur! kérem szépen,
Hogy újra itt a tavasz,
Szerkesztő ur! újra önhöz
Szól lantomról a panasza.
Bár örömdal illenek már,
Hogy kihuztuk a telet;
Dalt, a melyben kedv pezsegne,
Bu bajt egyszer sutba vetne,
Irni nekem nem lehet.

Miért kesereg? Tán az árvíz?
Nem! az nem tett kárt nekem.
Egy holdam van, az se földben,
Tudja — csak a fejemben.
Kikindai vasut részvény?
Csalfa álom! az se bánt.
Volna nálam mit jegyezni.
De nem jegyzi senki, senki
Itthon ezt a — négy leányt.

Négy leányom! ők az én bum
S panaszonnak tárgyai:
Négy leányom négy kalapra
Törnek szarnok vágyai.
Ostromolnak, kórnek, sirnak:
Végy kalapot, divatost;
A tölit csak nem viseljék?
Aztán meg már biz el is nyüitt,
Papa végy már, — papa hozd!

Négy kalappal fekszem s reggel
Négy kalapra ébredek.
Négy kalapra fő a fejem,
Hegy testem-lelkem beteg.
Négy helyett három! Uram!
Nem kívánok én sokat,
Egy kalap is sok énnekem,
Önnek meg egy semmi — kérem,
Vegyem el egy leányomat.

Kesergő családapa.

Szívesen teljesítenék a kívánságát, de a kesergő családapa legnagyobb sajnálatára, felelős szerkesztőnk nős, a helyettesét meg épan tegnap választották meg a máltai rend leveleső tegjárnak.

— **Hamlet a megfigyelő osztályban.** Komor töprenkedéssel mérgette János Román Janos, szabad óráiban a törökbeesei szolgabírósg végrehajtója, szük cselláját, amelynek falai közé egynemely szabálytalanságai miatt a nagybecskereki kir. ügyészség pedáns rendszeretete helyezte el. Tündő lelke édes-bus önfeledtséggel merengett a biztosítási és kielégítési végrehajtásoknak sajnós, immár a múlté lett tovalengő délibábján s a mikor csapongó képzelete a záloglási jegyzőkönyvek, közbenjárásai

mintha valami gyanus szagot érezne, aztán megvetően hátat fordított neki. Pufi lovag ur elsápadt a dühtől, majd ő is gyanusan szimatolni kezdett a fekete orrával.

Később Pufi lovag ur egy fülkébe szólította Dali urat.

— Bocsanat uram, én az előbb kezét nyújtottam önnek, ön pedig hátat fordított nekem. Lesz szives nekem magyarázatot adni különös magaviseleteért?

— Igen szívesen, mondta Dali ur. — A magyarázat ez: én csak kifogástalan gavallérok-kal szoktam kezeket fogni. . .

— És engem nem tart annak? kérdezte Pufi lovag iudulatosan. Tudja e, hogy nekem egy ládányi pénzem és két huszárom van.

Dali ur megvetően mosolygott.

— Pénzzel, senki sem szeresheti mag a gavallér címét. Ön affektált előkelőségével tevedésbe ejtheti a többieket, de engem nem, mert nekem finom orrom van és én rögtön megéreztem önön a kutyaszagot. . .

— Hah! kiáltotta Pufi lovag szívéhez kapva.

— Sajnálom, hogy kellemetlenségeket kell önnek mondanom, folytatta Dali ur gu yos hidegvérrel, — de én biztosra vezem, hogy ön még két két előtt négy lábón járt és ugatott.

— Uram, ön arczátlan! — kiáltotta lovag.

Dali ur vállat vont és csak ennyivel válaszolt:

— Sén herájn, Pufi!

A lovacnak észébe juthatott valami, mert vártlanul visszanyerte a hidegvérét.

— Tudja e, tisztelt Dali ur, hogy az ön kitűnő szaglása azt a gyanut ébreszti föl bennem, hogy ön nem volt mindig ember? az embernek nem szokott olyan jó orra lenni, hanem a szelindeknek!

A szelindek szóra Dali ur elsápadt haja tövéig. A lovac pedig, a ki élesen rászögezte a szemét, diadalmas gunynyal folytatta:

dijak és oda meg vissza felszámított fuvarbérek édenét, amelyből a fontebb emlegetett szabálytalanságok lángpallosa üzte ki, juttatta fájl emlékezetébe, pillanatra azt hitte, hogy meg kell a szívének szakadni a végtelen keserűségben. De hát hogyisne, mikor már az olasz költő is elszegte volt: neesun maggior dolore, che ricordarsi dal felice tempo, neillamiseria. (Magyarul: ninosen nagyobb fájdalom, mint az elmúlt — ügyészség nélkül szűkölködő — boldog időkre való visszaemlékezés.) Valami mondhatatlan vágyódás úgy huzta, vonzta a boldogtalan végrehajtót viseza, vissza abba a csábos honba, ahol a viruló citromokat sárgára fényezett két ajtaju szekrényekkel egyetemben írják hites becsűsök bemondása alapján össze és az árnyas csalitban aranyssin barozkok negyven forint becsértékű függő termése sárgállik. János Román János az elveszett paradicsommal szembe állítva rendkívül barátságatlannak találta mostani környezetét s minekutána egy ártalmatlan öngyilkossági kísérlet jelenetése, amelyről már számot adtunk, nem hozta meg az óhajtott kedvező fordulatot ügyében, hamleti tépelődése ugyanazt az eszmét sugalta neki, amilyenre nagy nevű kollegája, a néhai dán királyfi bátorozta magát, hogy czélját keresztülvihesse. A czeliséja előtt sétáló porkoláb, aki mellesleg mondva e pillanatban valami jóslatszerű érzéstől megkapatva Poloniusként épen az égbolton uszkáló felhőket nézte, merov haptákba vágódott, amikor a zárkaajtó mögül kísérteties hang szólalt meg, tudatva, hogy a miniszterelnök ur ki akar menni. A nagybecskereki városi kórház megfigyelő osztályán, ahova János után a fogházból szállították, négy napig sikerült a leleményes végrehajtóknak miniszterelnöki tekintélyét megőrizni, ötödeapra azonban, mialatt az orvosok élesen szemügyre vették handabandáit, beadta a lemondását, mert idegei teljesen elernyedtek a szakadatlan megfeszítésben, amire a szimulálás kényszerítette. Ma már János megint a fogházban ül, ahol valószínűleg miniszterelnöki idejéből való reminisczencaiak elmondásával mulattatja fogolytársait.

— **Végzetes csolnakázás.** Radnán vasárnap nagy szerencsétlenség történt. Holtner bécsi illetőségű német fiu, továbbá Finkelstein Bernát és Kern Alajos tanuló csolnakázni mentek a Marosra. Egy darabig jól ment a csolnakázás, nemsokára azonban a megdagadt hullámok fölborították a csolnakot s mindhárom fiu a vízbe esett. A három szerencsétlen fiu kiáltására nagy közönség gyűlt egybe a partra, azonban senki sem vállalkozott arra, hogy szükségére siessen a fuldoklóknak. Így történt aztán, hogy Holtner, aki jó uszó, nagy ügygyel-bajjal

— Sajnálom, hogy kellemetlenségeket kell önnek mondanom, de én most már biztosan tudom, hogy valaha ön is négylábón járt és ugatott. . .

— Az egészen más, mondta Dali ur zavartan. En már igen régóta vagyok ember, majdnem egy ezteendő óta. . . Aztán én nem is pénzzel, mint ön, hanem a hősiességemmel érdemeltem ki az emberi méltóságomat. . . Az pedig nagy különbség!

Pufi lovag ur vállat vont és csak ennyit mondott:

— Ksz, ksz, Dali! Szuh áport.

— Parvezű: mondta Dali ur, megvetően hátat fordítva a lovacnak.

IV.

A sértés olyan súlyos volt, hogy vérrrel kellett lemosni.

Másnap a két gavallér szemben állott egymással, övig nekivetkőzve, borotvaéles karddal a kezében.

— Rajta! kiáltotta a főszekundáns.

Egymásnak rohantak. A halálos gyűlölet eltorzította az arcukat, a szemük vérben forgott, minden izmuk megfeszült a gyilkos erő ködében. A foguk csikorgott, mint a dühös állat. Egyik sem gondolt a védekezésre, mind gyilkos csak gyilkolni vágyott. Egymás torkát akarták szétmarczangolni, egymás beleit kitépni. Nem volt e pillanatban bennük semmi emberi, a kutyaszivük megint felülkerekedett.

— Oh hát ez mi? kiáltotta a főszekundáns.

A szekundások és a doktorok elcsudálkozva látták, hogy a terem parketjén, hol az imént még két küzdő gavallér mérte össze a kardját, most két nekibőszült eb marakodik. Egy csontos szelindek és egy ocsmány, kövér mopszli. Dühös morgással egyik egymást, hemperegnek a földön.

Az egyik doktor a botjával közéjük ütött, Dali és Pufi pedig ülvölve és véresen rohantak ki a nyitott ajtón, ki a merre látott.

partra vergődött, másik két társát azonban eltemették a hullámok. A szerencsétlenül járt két fiu holttestét eddig még nem fogták ki a vízből.

Önkéntes tűzoltók közgyűlése. A módosi önkéntes tűzoltó testület múlt hónap 31-én dr. Gyertyánfy Jenő főszolgabíró elnöke alatt tisztújító közgyűlést tartott, amelyen védnöknek Csávossy Béla orsz. képviselőt, elnöknek dr. Gyertyánfy Jenő főszolgabíró, főparancsnoknak Horváth Zoltán szolgabíró, alelnöknek Demkó Ferencet, ügyésznek dr. Vastag Bélát, orvosnak dr. Tauszig Izidort, pénztárosnak Arnovijelovits Pált, titkárnak Kindel Jánost, alparancsnoknak Jankovits Milánt és segédtitkárként Fendler Gézárt választották meg. A folyó tárgyak elintézése után a közgyűlés díesérő elismerését fejezte ki a testületnek az ez évi árvíz alkalmával kifejtett buzgó tevékenységéért.

Uj államtitkár. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a királyi kéziratot, amely Vörösmarty Bélát, a győri ítélőtábla elnökét, igazságügyminiszteriumi államtitkárnak nevezte ki.

Szerbek pöre. A szegedi sajtóbíró-ság előtt tegnap folyt le az a pör, amelyet Szabó Szilárd szegedi lakos indított Milován Lyubomir volt szegedi szerb községi, jelenleg óbecsei tanító ellen. Milován a Zasztavában sértő kifejezésekkel illette Szabó Szilárdot, mert ennek indítványára a szerb egyházközség múlt év április havában leszavazta Jevrics György lelkész azon ajánlatát, hogy a polgári házasság ellen tiltakozzának s küldött-séget menessenek az ismert karlócai tiltakozó gyűlésre. E sértő kifejezések magukban foglalják a vád szerint a becsületértést és rágalmazást s ezért indult meg a sajtópör. A bizonyítási eljárás befejezése és a vád- és védbeszédek elhangzása után a törvényszék Milován Lyubomirt 100 frt fő- s 50 frt mellékbüntetésre, a költségek viselésére s az ítéletnek a Zasztavában való közlésére ítélte. A költségek egyelőre behajthatlanoknak nyilvánították. Az ítéletben mindenki megnyugodott.

Bányaszerencsétlenség Aninán. Az aninai Gusztáv-tárnában, mint lapunk írják, újabb szerencsétlenség történt. A tárna mély-szintjébe víz töltött be és hat bányászt elöntött. Öten kétségbeesett erőfeszítéssel megmenekültek, de egy Krajován Mihály nevű munkás megfullt.

Irodalom

* **Makai Emil** kötet. Pár év előtt jelent meg a magyar könyvpiacra Makai Emilnek zsidó költők című kötet, amely egy ismeretlen kincsebányát nyitott meg a poézis igazi barátai előtt. A régi századok elfeledett zsidó poétái először szólaltak meg ebben a szép könyvben magyar nyelven, s a színekben pompázó, sokszor érzelmes, de mindig magas lendületű költemények mint egy-egy csodálatos, exotikus virág nyíltak elénk a spanyol ghettók misztikus sötétségéből. A Zsidó költők első kiadása rövid idő múlva teljesen elfogyott s évek óta érkeznek megkeresések a kiadó céghez, a második kiadás sajtó alá való rendezése végett. A „Zsidó költők” második kiadásával egyidejűleg jelenik meg második kiadásban az Enekek éneke amely a bibliának ezt az örökké ifjú, bájos lírai regényét adja vissza csillogó versekben. Ezt a könyvet is elkapták a kiadás legelső esztendőjében. A Makai Emil harmadik kötetét először foglalja együtvé a szerző eredeti verseit, amelyek már az időszerű lapok hasábjain annyi becsületet szereztek a fiatal poéta nevének s melyek Margit cím alatt fognak megjelenni. Makai Emil az ifjú költői gardának leghivatottabb szerelmialosa s forró, minden impresszióra érzékeny szíve bájos és külső formájukra is brilliáns költeményekben nyilatkozik meg e lírai nappokban. A három könyv április végén jelenik meg a Singer és Wolfner cég kiadásában. Előfizetési ár mind a három kötetre fűzve 3 frt, diszkötésben 5 frt, külön-külön mindegyik kötet fűzve 1 frt 20 kr és diszkötésben 2 frt. Az előfizetések lehetőleg f. é. április hó 10-ig vagy a szerző címére (Teréz-körút 31, II. em.) vagy a kiadó Singer és Wolfner cég könyvkereskedésébe (Andrássy-ut 10. sz.) küldendők.

* **„Uj idők”** Három hónapja csak, hogy Herczeg Ferenc szerkesztése mellett a Singer és Wolfner cég kiadásában megindult egy képes szépirodalmi hetilap, mely feladatát tüzte ki, hogy magyar szellemű, előkelő niveau álló

és minden ízében érdekes olvasmányt nyújt a magyar olvasó közönségnek. Programjának második, természetesen kiegészítő pontját képezte, hogy a festőnek is tág munkakört nyit, műveik legjavát kitűnően sikerült reprodukcióban közölni. Mindezeket rövid három hónap alatt megvalósította az „Uj Idők” című szépirodalmi képes heti lap. De vajon lehet-e csodálkozni ezen olyan lapnál, melynek szerkesztője Herczeg Ferenc főmunkatársai Mikszáth Kálmán meg Bródy Sándor és rendes munkatársa minden kiváló magyar prózaíró, versíró és piktor? Az új évfolyamban, mely most köszönt be, Mikszáth hosszabb elbeszélést ír, Bródy pedig regényt. Az egyiket Neogrady illusztrálja, a másikat Karlovsky Bertalan. A ki e lappal szorosabb ismeretségre akar lépni, kérjen belőle mutatóvány-számot, melyet a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) bárkinek ingyen küld.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 3-án.)

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megalkultak a bizottságok. Végül Szinay Gyula interpellálta meg Daniel Ernő kereskedelemügyi és Perczel Dezső belügyminisztert a budapesti munkás betegségélyző egyesület ügyében.

Dinamit a Bentzi-szobron.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szeless Adorján ellen, akit a rendőrség kihallgatása után szabadon eresztett, újabb annyi terhelő adat merült fel, hogy a rendőrség újabb elfogatási parancsot adott ki ellene. Ma délután a rendőrségnél egy zsidó jelentkezett, aki előadta, hogy nála egy Szelesshez hasonló ember világos felöltőjét egy sötéttel cserélte ki. A rendőrség nyomában van a merénylő társának is. Újabb elfogatások várhatók.

Halálos tévedés.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Miskolcra telegrafálják, hogy Szathmáry Király Józsefné, dugasz, előkelő urnő ma reggel tévedésből százpercentes karbololdatot ivott. A boldogtalan urhölgy szörnyű kinok közt halt meg.

Miniszterválság Ausztriában.

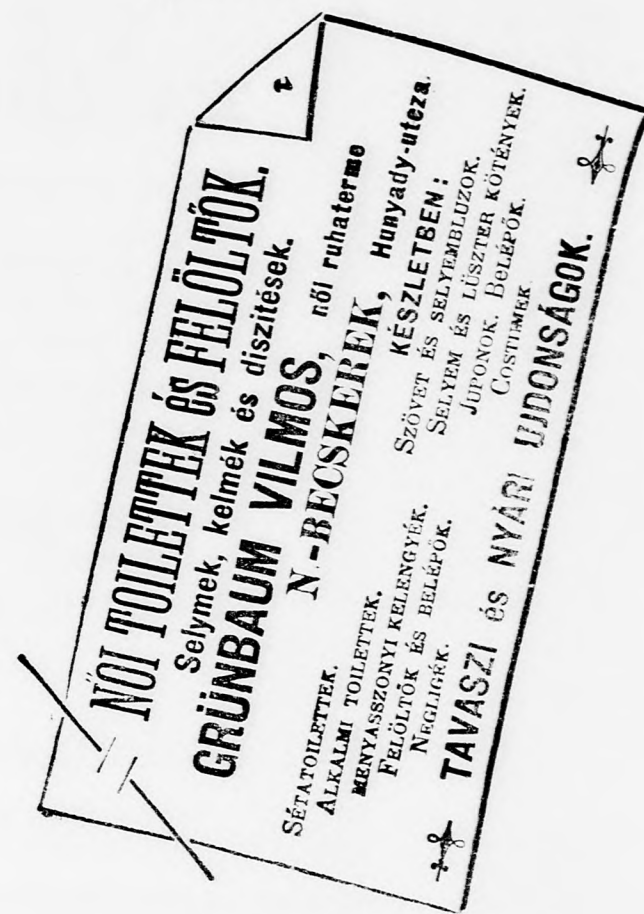
Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják Híre jár, hogy Madeyszki közoktatásügyi miniszter lemond. Ugyanez a hír újságolja, hogy Madeyszkit a krakói főtörvényszék elnökének nevezik ki.

A bécsi püspöki konferencia.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A püspökök konferenciáján ma referált

Schönborn bitoros római utjáról. Schönborn tegnap délután Kálnoky külügy-miniszter fogadta.

Nyilttér.*)

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget
A szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

313. szám 1895. A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

Lázárföld székhelyvel szervezett lázárföldi körállatorvosi állás betöltésére, a választás folyó évi ápril 26-án délután 3 órára Lázárföld községében kintüzetik.

A körhöz tartozik: Lázárföld, Zsigmondfalva, Ernesztháza, Klekk, Katalinfalva és Bótoa község; az évi fizetés 400 frt és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívtnak a pályázók, a kik a magyar, német és szerb nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig alólírott-nál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Ágoston,
főszolgabíró.

(270-3.2)

311. szám 1895. A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

Perlasz székhelyvel szervezett perlaszi községi körállatorvosi állás betöltésére a választás folyó évi ápril 24-én reggel 9 órára Perlasz községében kintüzetik.

A körhöz tartozik: Perlasz, Rudolfsnad, Orlovát, Rom. Écska, N. Écska, Lukácsfalva, T. Erzsébetlak és Farkasd község.

Az évi fizetés 400 frt és a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívtnak a pályázók, a kik a magyar, német, szerb, román és tót nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig alólírott-nál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Ágoston,
főszolgabíró.

(267-3.2)

Telefon 96.

Telefon 96.

Építőknék

ajánlok általánosan elismert legjobb minőségű

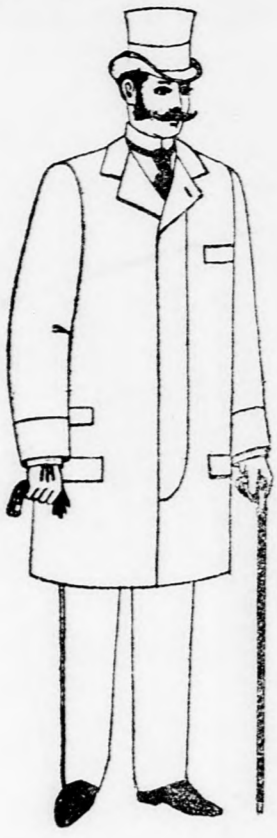
fehérmeszet

és
beocsini, lábatlani, román és portland-cementet.

(235-26.)

Özv. Guttman Jakabné
Nagy-Becskek, Vörösmarty-utca (gabnatér.)

Mész kocsiakománnyonként bármely vasut-állomásra gyári áron

Felöltők

és

Mencsikofok

urak részére 7 frttól kezdve, fiúk és gyermekek részére 3 frttól kezdve mindig raktáron.

Vidéki megrendeléseknél a nem tetszők akadálytalanul visszafogadtatnak.

Kovács Gedeon,
Nagybecskereken.

Szabott árak.
(a 284 - 50.1)

158. szám. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1894. évi 17619. számú végzése következtében Dr. Petrovics Szvetozár ügyvéd által képviselt a jarkováci néphank javára Konstantinovic Fülöp, Zsivkov Veta, Briacs Mladen ellen 115 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 872 frtra becsült lovak, szekerek, hordók, szobaberendezés és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az alibunári kir. járásbíró 625. 1895. számú végzése folytán 115 frt tökekövetelés, ennek 1894. szeptember hó 10-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 68 frt 69 krban bíróságon már megállapított költségek erejéig Számoson a helyszínen leendő eszközlésére 1895. évi április hó 8-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az értett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Alibunárott, 1895. évi márczius hó 25. napján.

Galantai Ferencz,
kir. bírósági végrehajtó.

(282-1.1)

Helyiség változás.

Van szerencsénk t. cz. közönség valamint a tek. hatóságok szives tudomására hozni, hogy városi irodánkat ugyszintén a mezőgazdasági-gépek és szerszámok raktárát saját gyárihelyiségünkbe a Begaparti vasuti állomással szemben — áthelyeztük.

Első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde részvény-társaság.

(275-3.2)

Kamgarn

és

finom öltözetek

gyapju szövettől 12 frttól kezdve és külön legjobb minőségű nadrágok 2 frt 50 krtól kezdve. Legdusabban felszerelt raktár

fiu- és gyermek-ruhákban

Kovács Gedeon-nál,
Nagybecskereken.

Szabott árak.
(b 284-50.1)

2247. sz. ki. 1896.

A párdányi főszolgabíróstól.

Pályázati hirdetmény.

A Csebza községében lemondás folytán megürült községi szülésznői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással 120 frt évi készpénzfizetés és minden szülési esetben való segédkezésért 1 frt díj van megállapítva.

Felhívtnak tehát mindazon okleveles szülésznők, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint kellőleg felszerelt folyamodványaik f. é. április hó 30-áig alólírott hivatalnál benyujtsák.

A választás f. é. május hó 4-én d. e. 10 órakor Csebza község házában fog megejtetni.

Párdány, 1895. évi márczius hó 26. án.

**A párdányi járási
főszolgabírói hivatal.**

(276-3.1)

2780. tkvi szám 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Szrdán Koszta végrehajtónak Filka János mint Mahajlov Száva jogutóda t. szigeti lakos végrehajtást szenvedett elieni 50 frt tökekövetelés, ennek 1891. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai, 41 frt 87 kr perbeli, 19 frt 80 kr megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett 1895. évi április hó 11. napjának d. e. 9 órajakor Tor.-Sziget község házában az ezen kir. járásbíró hatóság területén fekvő Torontál-Sziget községe 1276. sz. tkvben foglalt 186 hrsz. a II. dűlőbeli 2 hold szántóföld 308 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett elfog árvereztetni, ekkorán magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvadékképesnek nyitvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság Perlaszon, 1895. évi január hó 11-én

Bányász,
kir. aljbiró.

(283-1.1)

1859. sz. tkvi 1895.

Vissz-árverési hirdetmény.

A nagykikindai kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hock Fáni végrehajtónak Frey Cecilia és Frey János József nagykikindai lakos végrehajtást szenvedettek elleni 600 frt töke s jár. kielégítése ügyében a nagykikindai 1301 sz. tkvben Frey János és Frey Cecilia nevében álló I. 2297. hr. sz. 268. ö. i. sz. ház és beltelek 600 frt kikiáltási árban a nagykikindai kir. tvszék tkvi hivatalában a végrehajtó által fenti sz. a. beadott kérvény folytán Szedjakov Sándor késedelmes fizető ár. vevő kárára és költségére 1895. április hó 17-én (tizenhét) d. e. 10 órakor kir. végrehajtási árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagykikindán, a kir. tvszék mint tkvi hatóság, 1894. április hó 16-án.

Dr. Szendrődy,
kir. tszéki bíró.

(278-1.1)

Valódi kék és fekete színű cheviot-öltözetek

10, 12, 14 frttól 20 forintig.
Divatoszöld és barna

Ioden-ruhák

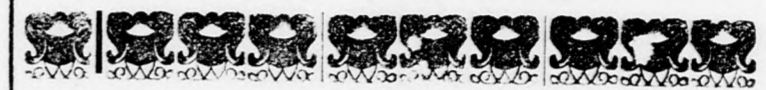
14 frt 50 kr, legfinomabb gyapjuszövet.

Fiu- és gyermek-ruhák
2 frttól kezdve. Legnagyobb raktár mérték szerint, is szabott árak mellett

Kovács Gedeon-nál
Nagybecskereken.

(c 284-50.1)

Egy hét szobából álló urilakás a megfelelő mellék helyiségekkel, istállóval, kocsiszinnel és egy nagy szőlőkerttel kiadó. Ezen lakás esetleg két kisebb lakásra is osztható.

Közelebbit megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

136-x.14

605. szám 1895.

A központi főszolgabíróstól.

Pályázat.

A n. eleméri körállatorvosi állás Német-Elementer szék helylél lemondás folytán újból betöltendő lévén, a választás folyó évi április hó 27-én délután 2 órakor Német Elementer község házában fog megtartatni.

Az évi fizetés 400 frt és a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A körhöz tartozik: Német Elementer, Szerb-Elementer, Szerb Aradacz, Tót-Aradacz, Magyar-Szent Mihály, Jankahid és Tarras község.

Felhívtnak a pályázók, kik a magyar, német, szerb, tót és román nyelvet szóval, ebből kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamodványaik a választást megelőző napig alólírottán benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Ágoston,
főszolgabíró.

(269-3.3)

Női divattéren

mindig legújabb a raktáron s pedig:

köpenyek,
gallérok,
esőköpenyek,
portköpenyek,
fichus,

blousok,
leányruhák,
alsószoknyák,
bébőköpenyek

stb. szabott árak mellett

Kovács Gedeon-nál,

Nagybecskereken

kapható.

(d. 284-50.1)